

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Co/17/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113217572
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5113217572.5

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/XX, XXX XX C., štátny občan SR, v konaní o zaplatenie 944,13 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 5C/280/2013-97 zo dňa 29. októbra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 5C/280/2013-97 zo dňa 29. októbra 2015 z r u
š u j e a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. určil zmluvnú podmienku v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy č. 508600066 zo dňa 17.08.2009 uzavretej medzi veriteľom Pohotovosť, s.r.o., Bratislava a dlžníkom P. M. o dojednaní vyplývajúceho práva zmenky veriteľom za neprijateľnú zmluvnú podmienku v celom rozsahu a pre neprijateľnosť za neplatnú zmluvnú podmienku v celom rozsahu a výrokom III. žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobca podal návrh na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej aj len „Nariadenie“). Návrh je návrhom zo zmenky zo dňa 17.08.2009, ktorá ako vystavená v prospech spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598 a vystaviteľom zmenky je žalovaný. Zmenka bola vystavená k spotrebiteľskej zmluve č. 508600066, ktoré číslo je uvedené priamo v obsahových náležitostiach zmenky. Zo zmenky vyplýva právo žalobcu na zaplatenie zmenkovej sumy 944,13 Eur a na zmenkový úrok 0,25% denne od 04.06.2010 do zaplatenia. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o., Bratislava spornú zmenku indosovala na žalobcu. Okresný súd návrh doručil žalovanému s výzvou na vyjadrenie, žalovaný sa k návrhu nevyjadril.

Do konania pred okresným súdom oznámil vstup vedľajší účastník konania na strane žalovaného ako spotrebiteľ. Tento bol okresným súdom poučený a vyzvaný k predloženiu súhlasu žalovaného so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane podľa § 93 ods. 3 novely O.s.p. Keďže súhlas nebol doručený, v súlade s § 93 ods. 3 novely O.s.p. (zákon č. 353/2014 Z.z., účinný od 1.1.2015) okresný súd na vedľajšieho účastníka konania neprihliadal, teda nepovažoval ho za účastníka konania, a to bez rozhodovania o neprípustení do konania. Okresný súd vychádzal zo znenia § 93 ods. 3 O.s.p., z ktorého vyplýva, že súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhoduje len na návrh. Okresný súd preto nemal povinnosť doručiť vedľajšiemu účastníkovi konania návrh a ostatné podania, keďže sa na neho neprihliadalo z dôvodu, že nebol vedľajším účastníkom konania. Okresný súd sa nestotožnil s názorom vedľajšieho účastníka konania, že je potrebné aplikovať O.s.p. platné a účinné do 1.1.2015, pretože vstúpil do konania v čase do 1.1.2015. Podľa názoru vedľajšieho účastníka preto nebolo jeho povinnosťou doručiť súhlas žalovaného

s jeho vstupom do konania a okresný súd mal na jeho vstup prihliadať a doručiť mu návrh a ostatné podania. Okresný súd skonštatoval, že sa nestotožnil so spôsobom aplikácie noriem procesného práva zo strany vedľajšieho účastníka konania. Normy hmotného práva sa aplikujú v stave platnom a účinnom ku dňu vzniku právneho úkonu. Normy procesného práva sa vzťahujú ihneď od 1.1.2015 na všetky prípady v čase rozhodovania. Inak povedané, súd aplikuje to procesné právo, ktoré je platné a účinné v čase rozhodovania. Z tohto dôvodu aj na uvedený prípad bolo aplikované ustanovenie § 93 ods. 3 novely O.s.p. a na vedľajšieho účastníka konania okresný súd neprihliadal. Týmto postupom mu neodňal možnosť konať pred súdom. Podľa § 44 ods. 2 O.s.p. okresný súd umožnil vedľajšiemu účastníkovi konania nahliadať do súdneho spisu a chrániť záujmy spotrebiteľa. Toto právo vedľajší účastník konania nevyužil. Okresný súd s týmto subjektom nekonal ako s vedľajším účastníkom konania a o jeho vstupe nerozhodoval.

Okresný vykonával dokazovanie v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. b), s článkom 9 ods. 1 až 3 Nariadenia oboznámením sa s návrhom, porovnaním zmenky v tomto konaní so zmenkou v exekučnom konaní vrátane spotrebiteľskej zmluvy, k zabezpečeniu ktorej bola zmenka vystavená, a oboznámil sa s pripojenou fotokópiou exekučného spisu sp. zn. 16Er/737/2011. Z exekučného spisu sp. zn. 16Er/737/2011 okresný súd zistil, že úverová spotrebiteľská zmluva uvádzaná v zmenke pod č. 50860066 (pozn. krajského súdu: správne malo byť uvedené 508600066) bola uzavretá medzi spoločnosťou Pohotovosť, a.s., Bratislava a žalovaným dňa 17.08.2009 na poskytnutý úver 600 Eur, navýšený o poplatok 576 Eur, spolu 1.176 Eur. Žalovaný mal dlh zaplatiť v 12-tich splátkach po 98 Eur. V úverovej zmluve nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN, ani rozpis splátok. Neoddeliteľnou súčasťou úverovej spotrebiteľskej zmluvy sú všeobecné podmienky, ktoré v článku 14 zahŕňajú dohodu o vyplnení zmenky. Okresný súd mal znením čl. 14 všeobecných podmienok preukázať, že ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, teda ku dňu 17.08.2009 a ku dňu vystavenia zmenky v totožný deň 17.08.2009, nebola v zmenke uvedená zmenková suma 944,13 Eur, ani splatnosť zmenkového úroku 0,25% denne. Tieto údaje mal vyplniť jednostranne remitent najskôr v deň, kedy sa podľa bodu 4 zmluvy stane splatný celý dlh, teda, keď dlžník nezaplatí včas 4 po sebe idúce splátky, resp. ich zaplatí len sčasti. Zmenková suma mala pozostávať zo sumy všetkých nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú v budúcnosti ku dňu vyplnenia zmenky. Dátumom začiatku úročenia zmenkovej sumy mal byť dátum zhodný s dňom, kedy sa podľa všeobecných podmienok stane splatným celý dlh. Okresný súd tak mal preukázať, že sporná zmenka je neúplná zmenka, ktorú jednostranne v neprítomnosti dlžníka vypísal veriteľ - spoločnosť Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, ktorý ju následne indosoval na žalobcu. Okresný súd mal preukázať vedomosť žalobcu o kauze zmenky ako zabezpečovacieho právneho úkonu k úverovej spotrebiteľskej zmluve, keďže táto informácia mu bola známa priamo zo zmenky, kde je číslo úverovej spotrebiteľskej zmluvy.

Okresný súd konštatoval, že zmenka bola vystavená ako zabezpečovací právny prostriedok k spotrebiteľskej zmluve, čo vyplýva zo samotnej zmenky, ktorá obsahuje číslo úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Zmenka tvoriaca predmet sporu je totožná so zmenkou v exekučnom konaní sp. zn. 16Er/737/2011, ktorá bola vystavená ako zabezpečovací prostriedok k spotrebiteľskej úverovej zmluve, čo vyplýva z článku 14 všeobecných podmienok úverovej zmluvy a tento záver je podložený aj tým, že zmenka a spotrebiteľská úverová zmluva boli vystavené v totožný deň 17.08.2009. Okresný súd konštatoval, že zmenka je po formálnej stránke platným právным úkonom, avšak nakoľko sa jedná o akcesorický zabezpečovací právny úkon, je nevyhnutná aj platnosť primárneho právneho úkonu, ktorý zmenka zabezpečuje, teda úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Úlohou okresného súdu bolo preto z úradnej moci skúmať platnosť primárneho právneho úkonu spotrebiteľskej zmluvy, osobitne článku 14 všeobecných podmienok, na základe ktorého veriteľ jednostranne zmenku vyplnil čo do zmenkovej sumy a čo do splatnosti zmenkového úroku.

Okresný súd aplikoval Občiansky zákonník, zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, Smernicu Rady 93/13 EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Obo 161/07 zo dňa 6.5.2008 a za aplikácie rozhodných citovaných zákonných ustanovení dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Bez platnej dohody o vyplňacom práve nemôže byť platná ani vyplnená zmenka. Ak dohoda o vyplňacom práve pri blankozmenke nezohľadňuje práva spotrebiteľa a umožňuje indosáciu zmenky vymôcť od spotrebiteľa plnenie z neprijateľných podmienok, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. V nadväznosti na § 17

zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len „zákon č. 191/1950 Zb.“) bolo potrebné posúdiť, či takýmto konaním indosatár nekonal na škodu žalovaného ako dlžníka zo spotrebiteľského úveru. Okresný súd dospel k záveru, že článok 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neprijateľná podmienka v článku 14 všeobecných podmienok spotrebiteľskej zmluvy neplatným právnym úkonom v tejto časti. Neplatným spôsobom bolo dojednané vyplnenie zmenky. Sporná zmenka, ktorá vznikla ako zabezpečovací právny úkon k primárnemu právnemu úkonu spotrebiteľskej zmluvy, nemôže byť považovaná za platný právny úkon, keď bola vystavená a vyplnená na základe neplatného dojednania, neplatnej dohody o vyplnení zmenky v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Táto podmienka je neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože nebola individuálne so spotrebiteľom dojednaná a tvorila neoddeliteľnú súčasť formulárovej úverovej spotrebiteľskej zmluvy - všeobecných podmienok a bez jej podpisu by spotrebiteľ nedostal úver, preto podmieňovala uzavretie spotrebiteľskej zmluvy, poskytnutie úveru a spotrebiteľ obsah úverovej zmluvy a článku 14 všeobecných podmienok o vyplnení zmenky nemohol ovplyvniť. Dôkazné bremeno na preukázanie opaku podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka mal veriteľ, t.j. právny predchodca žalobcu. Dôkazné bremeno neuniesol. Dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok o vyplňacom práve zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka, pretože spotrebiteľ nemal možnosť sa s týmto ustanovením oboznámiť pred uzavretím spotrebiteľskej zmluvy. Podľa § 53 ods. 4 písm. b), m) Občianskeho zákonníka je dojednanie o vyplňacom práve zmenky (článok 14 všeobecných podmienok) neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že na základe tejto podmienky vystavená zmenka umožnila previesť indosáciu bez súhlasu spotrebiteľa práva zo zmluvnej strany POHOTOVOSTĚ, s.r.o. na žalobcu, čím došlo k zhoršeniu postavenia a ochrany práv spotrebiteľa. Zmenka a jej indosácia nadmerne sťažili spotrebiteľovi možnosť realizovať práva spotrebiteľa. Takýto záver vyplýva už z charakteru zmenkového konania, ktoré neprípúšťa skúmanie dôvodu vzniknutého záväzku, ani ex offio ochranu spotrebiteľských práv.

Podľa okresného súdu je v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok o vyplňacom práve zmenky neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že spôsobuje značnú nerovnováhu práv a povinností, teda značne zhoršuje postavenie spotrebiteľa v tomto úverovom vzťahu vystavením a následným indosovaním zmenky zo spotrebiteľského vzťahu. Okresný súd preto nevychádzal len z prísnej formálnosti zmenkového práva, pretože mal preukázané, že došlo k zneužitiu inštitútu zmenkového práva v neprospech jednej zmluvnej strany - spotrebiteľa obchádzaním ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, čo je zároveň aj rozpor so zákonom a teda neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka. Značnú nerovnováhu v právach podľa názoru okresného súdu spôsobilo dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy aj preto, že veriteľ sám vyplnil zmenku v deň splatnosti celého dlhu. Žalovaný ako spotrebiteľ nijako nemohol ovplyvniť výšku zmenkovej sumy, dátum splatnosti zmenkového úroku, ktoré si do zmenky jednostranne dopísal veriteľ. Dojednanie vyplňacieho práva zmenky v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy bolo neplatné aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre neurčitosť, nepreskúmateľnosť. Dojednanie bolo neurčité, nepreskúmateľné v časti: „Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia.“. Suma bola jednostranne do zmenky uvedená veriteľom a ku dňu uzavretia dohody v článku 14 všeobecných podmienok spotrebiteľ nevedel, aká suma do zmenky bude dopísaná. V momente uzavretia dohody uzavrel neurčitú dohodu čo do článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Nebola konkretizovaná výška zmenkovej sumy, ktorá mala byť dopísaná do zmenky na základe vyplňacieho práva zmenky, a neboli ani určitým, preskúmateľným spôsobom stanovené kritériá, na základe ktorých zmenková suma do zmenky mala byť dopísaná tak, aby bola určiteľná a preskúmateľná za pomoci výkladových pravidiel.

Ako neprijateľnú zmluvnú podmienku vyhodnotil dohodu o vyplňacom práve okresný súd aj podľa § 53 ods. 4 písm. j) Občianskeho zákonníka, pretože výška úveru a úroku mala byť takto určená až v čase splnenia, v tomto prípade splatnosti úveru, kedy vzniklo veriteľovi právo vypísať zmenkovú sumu a splatnosť zmenkového úroku podľa článku 14 všeobecných podmienok. Dojednanie vyplňacieho práva zmenky podľa článku 14 všeobecných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, pretože dojednanie umožnilo veriteľovi, aby pri vyplnení zmenky v budúcnosti zaviazal spotrebiteľa zaplatiť za nesplnenie záväzku neprímerane vysokú sankciu, ktorá mu pri uzavretí úverovej spotrebiteľskej zmluvy nebola známa. V zmenke je veriteľom vypísaný zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne x 365 dní, vo výške 91,25 % ročne. K vyplneniu zmenky veriteľom

došlo momentom zosplatnenia dlhu. Išlo o rozpor so zákonom podľa § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z.z. Zároveň podľa záveru okresného súdu išlo o nekalú podmienku podľa článku 2 písm. a) v spojení s ustanovením prílohy bodu 1 písm. e) Smernice Rady 93/13 EHS. Touto nekalou zmluvnou podmienkou a zároveň neprijateľnou si veriteľ zabezpečil za nesplnenie záväzku spotrebiteľa neprimerane vysoké príslušenstvo pohľadávky, a to zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne. Išlo o neplatnosť tohto dojednania aj v nadväznosti na § 3 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a § 39 Občianskeho zákonníka, ako aj podľa § 265 Obchodného zákonníka. Dojednanie vyplňacieho práva zmenky v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, pretože v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona uvedené dojednanie umožnilo obísť zákonné ustanovenia a vpísať do zmenky pri jej vyplnení také plnenia, na ktoré vôbec žalobcovi nevznikol nárok. Úverová spotrebiteľská zmluva neobsahuje zákonné náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. h), i), j), k) zákona č. 258/2001 Z.z., § 9 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z.z. Neobsahuje údaj o RPMN a neobsahuje rozpis splátok. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. a § 9 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z.z. sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Skutočný úver bez poplatkov bol poskytnutý žalovanému vo výške 600 Eur. Veriteľovi preto nevzniklo právo na vrátenie poplatku vo výške 576 Eur, o ktorý úver navýšil, ani na úrok. Napriek tomu do zmenky bola dopísaná zmenková suma 944,13 Eur a zmenkový úrok vo výške 0,25% denne (91,25% ročne).

V danom prípade okresný súd konštatoval, že dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy o vyplňacom práve zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka zároveň neplatne dojednanou zmluvnou podmienkou. Zmluvná podmienka bola neplatná aj pre neurčitosť dojednania podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre rozpor s kogentnými ustanoveniami zákona a pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka. Okresný súd poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008, v ktorom sa konštatuje, že z absolútne neplatnej úverovej zmluvy nemohlo veriteľovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. Okresný súd podľa § 153 ods. 3 O.s.p. z úradnej moci určil zmluvnú podmienku v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy o dojednaní vyplňacieho práva zmenky veriteľom za neprijateľnú zmluvnú podmienku v celom rozsahu a pre neprijateľnosť za neplatnú zmluvnú podmienku v celom rozsahu. Z titulu neplatnej dohody o vyplňacom práve zmenky nemohla byť preto platným spôsobom veriteľom vyplnená zmenka zo dňa 17.8.2009. Podľa § 154 ods. 4 O.s.p. a podľa § 494 Občianskeho zákonníka z neplatného právneho úkonu, t.j. z neplatnej zmenky okresný súd nemohol priznať žalobcovi zmenkové plnenie, preto žalobu zamietol. Okresný súd nemohol žalobcovi priznať nároky tvoriace predmet sporu, keď dospel k záveru, že zmenka je neplatným právnym úkonom.

Nebolo podľa okresného súdu predmetom sporu zaplatenie úveru a príslušenstva podľa úverovej spotrebiteľskej zmluvy k tomu, aby mohol zvažovať, že návrhu vyhovie v tom rozsahu, že by priznal bezúročný úver, resp. zostatok úveru bez poplatkov podľa zákona 258/2001 Z.z. a zákona č. 129/2010 Z.z. Nárok bol uplatnený na základe zmenky ako právneho titulu a nebol uplatnený na základe úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Okrem viazanosti okresného súdu predmetom sporu bránila rozhodnutiu priznať žalobcovi zostatok úveru bez úrokov a bez poplatkov aj tá skutočnosť, že žalobca nepreukázal, koľko skutočne žalovaný zaplatil z poskytnutého úveru 600 Eur ku dňu rozhodovania okresného súdu. Porovnaním zmenkového nároku podľa zmenky vo výške 944,13 Eur, s výškou nároku uplatneného v tomto konaní 944,13 Eur, okresný súd bez účtovných dokladov o zaplatení mohol len uvažovať, že žalovaný ku dňu podania žaloby nezaplatil ani časť z poskytnutého úveru. Z úverovej spotrebiteľskej zmluvy vyplývalo, že spotrebiteľský úver bez úrokov a bez poplatkov bol poskytnutý vo výške 600 Eur. Pri aplikácii logického výkladu by potom nezaplatený úver bez úroku, bez poplatkov predstavoval maximálne sumu 600 Eur a nie sumu 944,13 Eur, tvoriacu predmet sporu. Tieto závery okresného súdu vyplývali zo stavu, ktorý bol tvrdý v žalobe zo dňa 28.3.2013, pričom ku dňu rozhodovania okresného súdu účastníkmi nebolo preukázané, či od podania žaloby žalovaný zaplatil dlh alebo jeho časť na základe zmenkového konania alebo v rámci exekučného konania. Žalobca nepreukázal účtovnými dokladmi, či nedošlo k zániku dlhu zaplatením a keďže dlh bol súčasne vymáhaný aj v zmenkovom konaní, aj v exekučnom konaní, okresný súd nemal preukázané, či dlžník nezaplatil viac, ako mu ukladá zákon. Za tejto situácie okresný súd nemohol z úradnej povinnosti podľa § 153 ods. 4 O.s.p. zaviazať žalobcu k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške preplatku zákonného plnenia. Takým postupom by zároveň žalovanému bola odňatá možnosť podať absolútne námietky čiastočného alebo úplného zániku záväzku zaplatením.

V nadväznosti na § 17 zákona č. 191/1950 Zb. a na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008 okresný súd dospel k záveru, že v tomto prípade boli splnené zákonné podmienky na skúmanie skutkových a právnych okolností, na základe ktorých zmenka bola vystavená (kauzálny nexus), a to ex offa v záujme ochrany práv spotrebiteľa. Okresný súd mal preukázané, že subjekt pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka - spotrebiteľa. V príčinnej súvislosti s tým neprimerane navýšil svoju pohľadávku veriteľa na úkor (na škodu) spotrebiteľa a vystavením a indosovaním zmenky sťažil, resp. znemožnil ochranu spotrebiteľa v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou. Takémuto konaniu okresný súd nemohol poskytnúť právnu ochranu. Okresný súd dospel k záveru, že cieľom indosovania zmenky na žalobcu bolo inkasovať zmenkovú sumu bez toho, aby zmenkový dlžník mohol vzniesť námietky a bez toho, aby súd z úradnej moci namiesto spotrebiteľa aplikoval kogentné zákonné ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Okresný súd sa preto domnieval, že pokiaľ aj žalovaný v danom konaní neprodukoval námietky, okresný súd z úradnej moci chránil jeho práva spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov okresný súd žalobu na zaplatenie nárokov zo zmenky zamietol. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že úspešnému žalovanému trovy konania nevznikli a ani si ich neuplatnil, a preto mu náhradu trov nepriznal.

Proti tomuto rozsudku v celosti podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žalobca mal za to, že rozhodnutím okresného súdu došlo k porušeniu práva Európskej únie, konkrétne k porušeniu článku 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007 (ďalej len „Nariadenie“), pretože žalovaný nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď podľa článku 5 ods. 3, 6 Nariadenia, a tým okresný súd bol povinný postupovať podľa článku 7 ods. 3 Nariadenia a vo veci mal byť vydaný rozsudok o pohľadávke žalobcu. Ak takto okresný súd nepostupoval, tak jeho rozhodnutie je prekvapivým rozhodnutím. Okresný súd v odôvodnení rozsudku uvádza, že vykonal dokazovanie, okrem iného oboznámením sa s exekučným spisom, úverovou zmluvou a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca ani žalovaný dokazovanie exekučným spisom, úverovou zmluvou či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Žalobca poukázal na ust. § 120 O.s.p. Tým, že na uplatnené práva predložil platnú zmenku, pretože táto spĺňa aj všetky formálne a materiálne náležitosti vyžadované zákonom č. 191/1950 Zb., tak za tohto stavu preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Okresný súd preto mohol rozhodovať len o právach zo zmenky. Podľa článku 5 ods. 3 a 6 Nariadenia žalovaný mohol vzniesť námietky voči zmenke a ak tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Okresný súd z vlastnej iniciatívy bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa však takejto ochrany nedovoľoval, uplatnenú pohľadávku nerozporoval a svojím konaním ju prakticky uznal. Okresný súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre žalovaného dostatočný podklad pre zamietnutie žaloby. Takýto postup zasahuje do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ani jeden z účastníkov nepredkladal tvrdenia, ktoré iniciatívne posudzoval a vyjadroval okresný súd v napadnutom rozsudku. Nie je zrejmé, ako mohol okresný súd dospieť k nesporným skutočnostiam, keď žalobca ani žalovaný sa k týmto skutočnostiam nevyjadrili. Okresný súd dospel k nesprávnym právnym záverom. Žalobca zdôraznil, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Žalobca poukázal na § 17 zákona č. 191/1950 Zb. z ktorého vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky. Pokiaľ tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. Žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 3/2008. Podľa žalobcu ustanovenie § 17 zákona č. 191/1950 Zb. vyžaduje aktívnu účasť dlžníka, ktorý musí zároveň splniť povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť, teda preukázať, že majiteľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka a zároveň musí vzniesť námietky, ktoré by mohol dlžník vznášať voči predchodcom majiteľa zmenky. Okresný súd v rámci dokazovania prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadať, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Ďalej žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.08.2002 sp. zn. 25 Cdo 1839/2000. Žalobca zdôraznil úplnú samostatnosť, nezávislosť zmenkového záväzku. Nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v danom konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku a nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný. Samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka a preto v

prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť použitá. Prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňacom práve. Žalobca poukázal na § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. so záverom, že dohoda o vyplňacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmeniek.

K postupu okresného súdu podľa § 153 ods. 2 O.s.p. žalobca uviedol, že v tejto veci nešlo o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Prejednával sa spor zo zmenky ako cenného papiera a ak okresný súd sám vykonal dôkaz spotrebiteľskou zmluvou bez možnosti žalobcu sa k uvedenému vyjadriť, nebolo možné uzavrieť, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. V danom prípade okresný súd nerešpektoval znenie § 153 ods. 2 O.s.p. a aj napriek odlišnému predmetu sporu vyhlásil zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Ak by výrok o vyhlásení zmluvnej podmienky za neprijateľnú nadobudol právoplatnosť, stane sa záväzným tak pre účastníkov konania ako aj pre všetky orgány a teda najmä súdy. Žalobca zdôraznil, že okresný súd vyhlásil za neplatnú zmluvnú podmienku používanú spoločnosťou POHOTOVOST', s.r.o., ktorá nie je účastníkom tohto konania. Naopak, výrok sa bude vzťahovať na žalobcu, ktorý zmluvnú podmienku vôbec nepoužíva. Žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19. februára 2015 sp. zn. 41Cob 42/2015, uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 11. februára 2015, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/18/2013 zo dňa 28. novembra 2013. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. V danom prípade sa neuplatňoval § 17 zákona č. 191/1950 Zb., preto nebolo možné v tomto prípade poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 161/2007. Žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 5.9.2013, z ktorého vyplýva, že pokiaľ námietka zo strany žalovaného ako dlžníka nie je vznesená a preukázaná, neexistuje dôvod, na základe ktorého by mohol súd opodstatnene vykonať dokazovanie týkajúce sa obsahu kauzálnej zmluvy predchádzajúcej vystaveniu takejto zmenky. Je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a tieto v svojom konaní aj preukázal. Len v prípade, ak zmenkový dlžník námietku vznesie a preukáže podľa § 17 zákona č. 191/1950 Zb., môže následne na svoju obranu vzniesť aj kauzálne námietky vyplývajúce z jeho vzťahu k remitentovi, či iným skorším majiteľom zmenky. Dokazovanie na preukázanie dôvodnosti takýchto kauzálnych námietok je totiž možné vykonať výlučne len za predpokladu, že žalovaný v lehote do 30 dní po doručení tlačiva a návrhu na uplatnenie pohľadávky ako aj tlačiva na odpoveď, sa vyjadrí k podanému návrhu či už tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C a pripojí všetky príslušné podporné doklady alebo sa vyjadrí akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď. Ak samotná odpoveď žalovaného k podanému návrhu na uplatnenie pohľadávky nebola doručená súdu v lehote 30-tich dní po doručení tlačiva návrhu žalovanému, musí súd vydať rozsudok. Žalobca poukázal na ust. článku 7 ods. 3 Nariadenia, ktoré upravuje koncentračnú zásadu, z ktorej vyplýva, že v prípade pasivity žalovaného, ktorý napriek riadnemu doručeniu návrhu v uvedenej lehote nedoručí súdu odpoveď, musí súd rozhodnúť len na základe dôkazov predložených žalobcom, a teda nevykonáva dokazovanie uvedené v článku 7 ods. 1 Nariadenia. V súvislosti s postupom podľa článku 7 ods. 1, 3 Nariadenia žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm 10/2013 zo dňa 21.11.2013. Ak nárok žalobca uplatnil zo zmenky, ktorú žalovaný podpísal a ktorú pôvodný majiteľ previedol na žalobcu rubopisom, nemôže byť takýto nárok zamietnutý ako nepripustný.

Okresným súdom vykonané dokazovanie nebolo vykonané na tvrdenia žalobcu, ktorý jasne, úplne a zrozumiteľne v tlačive A uplatnil právo zo zmenky a ktorý uviedol, že nie je jej pôvodným majiteľom, ale je indosatárom. Žalovaný ako dlžník v pozícii spotrebiteľa nepreukázal, že nový majiteľ zmenky konal pri jej nadobúdaní vedome na jeho škodu a keď nepodal žiadne námietky vyplývajúce z jej vzťahu k žalobcovi a ani zo záväzkovo-právneho vzťahu, ku ktorému sa zmenka viazala, teda voči remitentovi ako skoršiemu majiteľovi zmenky, nebolo možné postup okresného súdu a výklad jednotlivých zákonných ustanovení, ako uskutočnil okresný súd, akceptovať. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, ak by žalovaný ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky, čo by však v konaní musel aj preukázať. Záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Podľa zákona zmenkového a šekového preto okresný súd bol oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne

do nej uviesť, nie však podmienky vystavenia, ani jej neprípustnosť. Žalobca žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že bude žalobe vyhovieť, spolu s priznaním trov súdneho konania.

K doručenému odvolaniu žalobcu sa žalovaný písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Za účelom posúdenia odvolacích dôvodov žalobcu sa krajský súd v potrebnom rozsahu oboznámil s obsahom spisového materiálu okresného súdu a procesným postupom okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu odvolaním napadnutého rozsudku.

Zo spisového materiálu krajský súd konštatuje, že na č.l. 69 spisu sa nachádza Oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania zo dňa 20.11.2014, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 24.11.2014. Jedná sa o podanie, ktorým občianske združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov v zastúpení JUDr. Bohdanom Jakubisom oznamuje vstup vedľajšieho účastníka do konania, a to na podporu žalovaného. Následne zo strany žalobcu prostredníctvom jeho zástupcu bola podaná námietka neprípustnosti vedľajšieho účastníctva v konaní (č.l. 75 spisu). Okresný súd ďalej vo fotokópii do súdneho spisu založil obsah exekučného spisu sp. zn. 16Er/737/2011 a určil termín vyhlásenia rozsudku na deň 29. októbra 2015. Oznámením zo dňa 29.4.2015 (č.l. 71 spisu) oznámil okresný súd združeniu Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, že v zmysle ust. § 93 ods. 3 druhá veta novely O.s.p. je potrebné doručiť okresnému súdu v potrebnom počte súhlas účastníka, popri ktorom sa vedľajší účastník zúčastňuje na konaní s tým, že v opačnom prípade podľa ust. § 101 ods. 3 O.s.p. v nadväznosti na ust. § 93 ods. 3 O.s.p. nebude na oznámenie o vstupe do konania prihliadať. Dňa 29.10.2015 bol podľa zápisnice vo veci verejne vyhlásený rozsudok.

Vo vzťahu k oznámeniu vedľajšieho účastníka o jeho vstupe do konania na podporu žalovaného je krajský súd odlišného právneho názoru oproti názoru, ktorý svojim postupom v konaní prezentoval okresný súd. Krajský súd je toho názoru, že úkon zahlásenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania, ktorý bol okresnému súdu doručený dňa 24.11.2014, je potrebné ako procesno-právny úkon posudzovať podľa znenia Občianskeho súdneho poriadku v čase jeho uskutočnenia, teda podľa znenia Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného ku dňu 24.11.2014, v zmysle ktorého vedľajší účastník do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov, urobenú prostredníctvom súdu, pričom o prípustnosti vedľajšieho účastníctva rozhodne súd len na návrh. Tento záver krajského súdu vychádza aj z ust. § 355 druhá veta O.s.p., podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú zachované. Úkon oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka do konania podaním zo dňa 20. novembra 2014 doručeným Okresnému súdu Čadca dňa 24.11.2014 a z neho vyplývajúce účinky zostali zachované k momentu uskutočnenia tohto úkonu pred Okresným súdom Čadca, a preto v ďalšom postupe tohto okresného súdu bolo nevyhnutné vychádzať z platnej právnej úpravy k dátumu, keď účinky tohto úkonu zostali zachované uskutočnením tohto úkonu, t.j. k dátumu 24.11.2014. Uvedené vyplýva z toho, že sa koná v dôvere subjektov v právo platné v čase takéhoto konania, čo zabezpečuje aj právnu istotu pri konaní subjektu, ktorý práve v rámci svojho konania vychádza z právneho stavu platného k momentu jeho konania, čo vyúsťuje aj do predvídateľnosti postupu a rozhodovania súdu. Účinky procesných úkonov, ktoré nastali podľa právneho stavu účinného do 31.12.2014, zostávajú v plnej miere zachované a nie je možné spätne vyžadovať splnenie podmienok zavedených novou právnou úpravou, ktoré právna úprava účinná do 31.12.2014 nevyžadovala. Oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania predstavuje procesný úkon, ktorého účinky súd posudzuje podľa právnej úpravy účinnej v čase uskutočnenia takéhoto úkonu. Žiadne z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31.12.2014 nevyžadovalo výslovný súhlas podporovaného účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane.

To, že pri oznámení vstupu vedľajšieho účastníka do konania podaním zo dňa 20.11.2014 doručeným Okresnému súdu Čadca dňa 24.11.2014 bolo potrebné vychádzať v tom čase z platného znenia ust. § 93 ods. 3 O.s.p., vyplýva podľa názoru krajského súdu aj z toho, že zmena Občianskeho súdneho poriadku vykonaná zákonom č. 353/2014 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2015 neobsahovala ustanovenie, že na konanie začaté pred dňom účinnosti tohto zákona sa použijú predpisy účinné odo dňa účinnosti tohto zákona, tak

ako je to vyjadrené v situácii iných navrhovaných a prijatých zmien Občianskeho súdneho poriadku, ako to bolo v prípade zákona č. 438/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa O.s.p. v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý v ust. § 372y O.s.p. mal úpravu, že na konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona sa použijú predpisy účinné odo dňa účinnosti tohto zákona, čo však pri vedľajšom účastníkovi konania nebolo vyjadrené pri úprave ust. § 93 ods. 3 O.s.p. zákonom č. 353/2014 Z.z.

S ohľadom na uvedené bude potrebné, aby okresný súd vo vzťahu k oznámenému vstupu vedľajšieho účastníka do konania podľa jeho podania zo dňa 20.11.2014 prihladol na v tom čase platnú úpravu Občianskeho súdneho poriadku v ust. § 93 ods. 3 O.s.p., za rešpektovania toho, že vedľajší účastník nemôže v konaní vystupovať na strane žalovaného v prípade jeho nesúhlasu alebo proti jeho vôli.

Krajský súd sa ďalej zaoberal procesným postupom okresného súdu pri vykonávaní dokazovania. Ako už bolo uvedené, okresný súd do obsahu spisového materiálu založil vo fotokópii obsah spisového materiálu Okresného súdu Čadca sp. zn. 16Er/737/2011 a následne verejným vyhlásením rozsudku vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania. Zo spisového materiálu tiež vyplýva (úprava z č.l. 31 spisu), že žalovanému bol doručovaný návrh spolu s poučením. Z postupu okresného súdu však nevyplýva, že by žalovanému bolo doručené tlačivo „C“ na odpoveď v zmysle Nariadenia. Žalovaný na doručený návrh napriek poučeniu podľa ust. § 114 O.s.p. na uplatnený nárok žalobcu nereagoval. Okresný súd sám následne pripojil a vo fotokópii do súdneho spisu založil obsah spisového materiálu sp. zn. 16Er/737/2011, ktorý sa týka exekučnej veci oprávneného Pohotovosť, s.r.o., so sídlom v Bratislave, proti žalovanému. Krajský súd uvádza, že pri posudzovaní postupu okresného súdu vzal do úvahy Spoločné stanovisko občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR a obchodno-právneho kolégia NS SR zo dňa 20. októbra 2015, k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktoré stanovisko bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 8/2015, pod č. 93. S prihliadnutím na toto stanovisko je krajský súd názoru, že uvedený procesný postup okresného súdu je možné akceptovať. Podľa tohto spoločného stanoviska: „Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že: 1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ; 2. pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

Pokiaľ Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v predchádzajúcich rozhodnutiach vydaných pred 20. októbrom 2015 vychádzal primárne zo zmenkového charakteru uplatneného nároku v kombinácii s účelom Nariadenia bez prihliadnutia ex offo na možný spotrebiteľský charakter kauzy stojacej za zmenkou, tak v danom momente tohto konania a rozhodovania bolo potrebné vychádzať z vývoja rozhodovacej praxe súdov v Slovenskej republike v dotknutých veciach, ktorú zjednocuje prijaté Stanovisko vo veciach občiansko-právnych a obchodných č. 93 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2015. Práve s ohľadom na princíp právnej istoty, ktorý spočíva v zabezpečení jednotného rozhodovania súdov v totožných či obdobných veciach, potom aj Krajský súd v Žiline ako súd odvolací bol povinný rešpektovať relevantnú judikatúru ako aj prijaté zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Požiadavka právnej istoty automaticky neznamená to, že sa nemôže vyvíjať judikatúra najvyššieho súdu, čo platí aj ohľadom rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

Krajský súd v tejto veci poukazuje na spoločné stanovisko, z ktorého zdôrazňuje, že „pokiaľ by sme dospeli k záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi

a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv (ust. § 17 obsahuje úpravu podľa ktorej, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka). Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinnosti na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný.“ „Určujúcim pri hľadaní práva má byť, že v každej veci je potrebné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré vychádzajú zo skutkových zistení všeobecných súdov. Je povinnosťou všeobecného súdu zohľadniť všetky relevantné individuálne okolnosti súdnej veci a prihliadnuť na ne aj cez prizmu dobrých mravov, keďže nesúlada právneho úkonu s nimi vedie k jeho neplatnosti. Povinnosť všeobecného súdu posúdiť uplatnený nárok aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená v tých prípadoch, keď ju účastník konania výslovne namieta, musí však na ňu prihliadať aj v prípadoch, kedy takýto rozpor zistí súd sám pri prieskume ex officio, keďže na absolútnu neplatnosť úkonu súd musí prihliadať ex lege. Dobré mravy pôsobia ako korektív najmä v takých situáciách, kedy sú práva a povinnosti strán právneho vzťahu v zjavnej nerovnováhe. Sociálno-právne chápanie zmluvnej slobody sa môže uplatniť len za predpokladu približne vyváženého pomeru síl účastníkov zmluvy a len za tohto predpokladu sa môže stať prostriedkom primeraného vyrovnania záujmov, ako už bolo vyslovené niekoľkokrát aj v rozhodnutiach Ústavného súdu SR“.

Napriek uvedenému je krajský súd názoru, že ak okresný súd ex offio prihliadol na dôkazy z ním pripojeného spisového materiálu, pričom tieto dôkazy nevykonal na nariadenom pojednávaní, nakoľko vo veci došlo len k verejnému vyhláseniu rozsudku okresným súdom bez nariadenia pojednávania, bola takýmto postupom odňatá žalobcovi možnosť konať pred súdom v rovine vykonávania dokazovania a oboznámenia sa s dôkazmi, a to tak v súlade s Nariadením, ako aj v súlade s Občianskym súdnym poriadkom, ktorého ustanovenia je potrebné aplikovať ako rozhodné procesné právo v zmysle čl. 19 Nariadenia. Právo účastníka konania vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, je odrazom jeho možnosti ovplyvniť skutkové zistenia, na základe ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie. Aktivita účastníka konania pri využívaní jeho procesných práv je závislá aj od miery presvedčivosti dôkazov vykonaných súdom a z nich vyplývajúcich skutkových zistení, ktoré majú vplyv na unesenie, či neunesenie dôkazného bremena daného účastníka. Ak sa okresný súd bez nariadenia pojednávania výlučne sám oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou pripojeného exekučného spisu, bez toho, aby účastníci mali možnosť s týmito listinnými dôkazmi sa oboznámiť ich vykonaním na nariadenom pojednávaní, bolo takýmto postupom upreté žalobcovi právo splniť jeho povinnosť tvrdenia, dôkaznú povinnosť a bola mu odňatá možnosť vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom a k posúdeniu nároku, pri hodnotení ktorého okresný súd prihliadal na ochranu žalovaného ako spotrebiteľa. V rámci nového konania bude preto úlohou okresného súdu zachovať práva žalobcu a rovnako tiež práva žalovaného aj pri vykonávaní dokazovania.

Vychádzajúc z vyššie uvedených zhodnotení bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V novom konaní bude úlohou okresného súdu pri vedľajšom účastníctve postupovať v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru krajského súdu a vo vecno-právnej rovine vykonať dokazovanie na nariadenom pojednávaní tak, že bude rešpektovaná vyvíjajúca sa rozhodovacia činnosť všeobecných súdov, za vzatia do úvahy Spoločného Stanoviska občiansko-právneho kolégia a obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 93, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk 8/2015. S ohľadom na zrušenie rozhodnutia okresného súdu bude okresný súd v rámci nového konania rozhodovať aj o čiastočnom späťvzátí návrhu žalobcom v jeho podaní zo dňa 21.12.2015 (č.l. 124 spisu). Uvedenými závermi bude okresný súd viazaný, pokiaľ nedôjde k zásadnej zmene skutkového a právneho stavu.

Podľa ust. § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.